

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра української мови і літератури

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ СУЧАСНИХ ВИДАНЬ

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 «Філологія»
035.01 українська мова та література

Автор:
доцент кафедри української
мови і літератури,
канд. філол. н. Гузенко С. В.

Затверджено на засіданні кафедри від «29» серпня 2018 р.

Миколаїв – 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ СУЧАСНИХ ВИДАНЬ

Ступінь магістра

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація 035.01 Філологія (Українська мова і література)

Факультет: філологічний

2017-2018 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гузенко Світлана Валентинівна, доцент кафедри української мови літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови літератури
Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри української мови літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року № 2

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 035.01 Філологія (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є видавнича справа як сфера суспільних відносин, що поєднує в собі організаційну, творчо-технічну, виробничо-господарську та промоційну діяльність фізичних і юридичних осіб, зайнятих створенням, виготовленням та поширенням різних видів видавничої продукції.

Міждисциплінарні зв'язки: варіативна навчальна дисципліна «Майстер-клас із сучасних видань» є складником циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», пов'язана із дисциплінами «Використання інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності», «Новітні комунікаційні технології» та ін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань» є засвоєння комплексу теоретичних і практичних знань, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань та для реалізації відповідних виконавських і управлінських функцій.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань» є формування у майбутніх фахівців наукового підходу до оцінки творів та обрання редакторських методик відповідно до виду літератури, типу видання, жанру, читацького та цільового призначення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- типологічні характеристики видань;
- структурні особливості різних типів видань;
- жанрове коло творів;
- специфіку функціональних стилів та їх підвидів
- методики оцінки та редакторського опрацювання творів, що пропонуються до публікації;
- новітні та наукові тенденції в світі та в державі, актуальні для книговидання;
- особливості вітчизняного ринку, що впливають на розповсюдження названих видів літератури.

вміти :

- застосовувати основи редакторського аналізу творів літератури;
- працювати з авторами творів;
- реалізувати принципи формування видавничого репертуару книги;
- організувати роботу видавництва на різних етапах підготовки видань.

Результати навчання (компетенції)

I. Загальнопредметні:

Уміння здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних джерел

Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень

Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності

II. Фахові:

Інформаційна й медіаграмотність, знання основ програмування, уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань

Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.

Типологія газетно-журнальних видань (газети, журнали, бюлетені, календарі, реферативні збірники, експрес-інформаційні випуски). Досконале знання теорії і практики жанрів. Три групи газетно-журнальних жанрів: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні.

Фактаж, композиція та манера викладу як три найголовніші позиції оцінювання редактором газетно-журнального тексту.

Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.

Типологічна структура друкованої продукції з рекламними текстами. Жанри рекламних текстів. Специфіки підготовки та редагування рекламних матеріалів.

Сучасна типологія інформаційних видань (бібліографічні, оглядові, реферативні). Зміст роботи редактора щодо виду конкретного видання. Особливості редакторської підготовки бібліографічних видань.

Кредит 2. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.

Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.

Загальна методика роботи редактора з навчальними виданнями. Структурування змістової частини: зміст, вступ, основний текст, питання для

см самоконтролю, обов'язкові та додаткові задачі (приклади), довідково-інформаційні дані, покажчики. Забезпечення належного навчально-методичного рівня тексту. Забезпечення взаємозв'язку текстового та ілюстративного матеріалу.

Типологічний ряд довідкових видань (словники, довідники, енциклопедії, довідково-інформаційні видання). Особливості побудови текстової частини словників, довідників, енциклопедій. Розробка загальної концепції майбутнього довідкового видання: складання словника, розробка методичних рекомендацій для авторів, з'ясування загальних принципів відбору і систематизації матеріалу.

Кредит 3. Редакторська підготовка наукових, науково-популярних, художніх видань та перевидань.

Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань.

Наукові видання як засіб фіксації та поширення інформації, створеної творчою працею вчених. Функції наукових видань. Типологічний ряд наукових видань за характером інформації (монографія, автореферат дисертації, стаття, наукова доповідь) та за складом основного тексту (моновидання, тези доповідей, матеріали конференції, збірник наукових праць). Структурний аспект. Змістовий аспект.

Основна відмінність науково-популярних видань від наукових. Важливість з'ясування для редактора основних категорій читачів таких видань. Популяризація викладу матеріалу: найпоширеніші прийоми.

Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань.

Типологія художніх творів та їх видань: за родами, за жанрами, за складом тексту, за цільовим призначенням. Особливості редагування творів класичної літератури: з'ясування джерел текстів; вироблення прийнятної орфографії та пунктуації текстів. Особливості редагування творів сучасних письменників. Міра редакторського втручання в текст за небажання автора.

Перевидання як складова видавничої програми. Види перевидань: стереотипне, факсимільне, випалене, доповнене, перероблене. Роль редактора в удосконаленні змісту, структури твору, змін смислових, фактологічних та політичних акцентів: історичний аспект.

3. Рекомендована література

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця, видавця. К.: Наша культура і наука, 2005. 560 с.
2. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. Репр. вид. К. : [б.в.], 2003. 248 с.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
4. Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибоженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова. М. : Изд-во Моск. ун-та, 2000. 160 с.
5. Мильчин А. Е. Методика редактирования текста : учебник для студ. вузов, обучающихся по направлению 030900 «Издательское дело» и спец. 030901 «Издательское дело и редактирование» / А. Э. Мильчин. 3 изд., перераб. и доп. М. : Логос, 2005. 524 с. (Новая университетская библиотека).
6. Різун В. В. Літературне редагування : підручник / В. В. Різун ; Міжнародний фонд «Відродження». К. : Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

Допоміжна

1. Алексеев В. И. Редакторский анализ: Уч. пособие. М.:Моск. полиграф. ин-т, 1978. 48 с.
2. Антонова С. Г., Соловьев В.И., Ямчук К. Т. Редактирование. Общий курс. М.: Изд-во МГУП, 1999. 256 с.
3. Вьюкова Т. Б. Восемьдесят пять радостей и огорчений: Размышления редактора. 2-е изд., доп. М.: Книга, 1986. 232 с.

4. Видання. Основні види: Терміни та визначення: ДСТУ 301795. К.: Держстандарт України, 1995. 48 с.
5. Видання. Поліграфічне виконання: терміни і визначення: ДСТУ 301895. К.: Держстандарт України, 1996. 48 с.
6. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою твору (літературне опрацювання тексту). К.: УМК ВО, 1989. 76 с.
7. Издательский словарь-справочник / Под ред. А. Э. Мильчина. М.: Юристъ, 1998. 472 с.
8. Кулешов С. Г. Документальні джерела наукової інформації: поняття, типологія, історія типологічної схеми. К. / УкрІНТЕІ, 1995. 190 с.
9. Мучник Б.С. Человек и текст. М.: Книга, 1985. 252 с.
10. Накорякова К. М. Редактирование материалов массовой коммуникации. М.: Изд-во Москов. ун-та, 1982. 396 с.
11. Непийвода Н. Ф. Сам собі редактор: Порадник з української мови. К.: Укр. книга, 1998. 240 с.
12. Одинцов В. В. Стилистика текста. М.: Наука, 1980. 262 с.
13. Оригиналы авторские и текстовые издательские: ОСТ 29.11588. М., 1988. 24 с.
14. Памятная книга редактора / Сост. А. Э. Мильчин. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Книга, 1987. 480 с.
15. Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. Львів: Афіша, 2001. 416 с.
16. Свешникова И. К. Редакторский анализ метод профессиональной деятельности: Конспект лекций. М.: Изд-во МГАП “Мир книги”, 1992. 25 с.
17. Свешникова И. К. Технология редакционно-издательского дела: Уч. пособие. М.: Изд-во МГАП “Мир книги”, 1995. 116 с.
18. Свинцов В. И. Смысловый анализ и обработка текста. М.: Книга, 1979. 272 с.
19. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования. 2-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1980. 328 с.

20.Словарь-справочник автора / Сост. Л. А. Гильберг и Л. И. Фрид. М.: Книга, 1979. 301 с.

21.Хойнацький М. С. Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві. К.: Вища шк., 1993. 151 с.

22.Швецова-Водка Г. М. Документ і книга в системі комунікацій / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне, 2001. 438 с.

23.Энциклопедия книжного дела / Ю.Ф. Майсурадзе, А.Э. Мильчин, Э.П. Гаврилов и др.. М.: Юристъ, 1998. 536 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- усна відповідь на практичному занятті;
- доповнення на практичному занятті;
- виконання практичного завдання в аудиторії;
- виконання самостійних робіт;
- контрольні роботи.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ СУЧАСНИХ ВИДАНЬ

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань»
для студентів галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності
035 «Філологія» 035.01 українська мова та література.

Розробник: Гузенко Світлана Валентинівна, доцент кафедри української мови
і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і
літератури
Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна
	Спеціальність 035 «Філологія»	
Загальна кількість годин - 90	035.01 українська мова та література	<i>Рік підготовки:</i>
		I
		<i>Семестр</i>
		2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 6 год..	Ступінь магістра	<i>Лекції</i>
		10
		<i>Практичні, семінарські</i>
		10
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
70		
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 22%/78%: 20 год. – аудиторні заняття, 70 год. – самостійна робота.

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна
	Спеціальність 035 Філологія	
Загальна кількість годин - 90	035.01 українська мова та література	<i>Рік підготовки:</i>
		I
		<i>Семестр</i>
		2
	Ступінь магістра	<i>Лекції</i>
		8
		<i>Практичні, семінарські</i>
		12
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
70		
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 22%/78%: 20 год. – аудиторні заняття, 70 год. – самостійна робота.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань» є засвоєння комплексу теоретичних і практичних знань, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань та для реалізації відповідних виконавських і управлінських функцій.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань» є формування у майбутніх фахівців наукового підходу до оцінки творів та обрання редакторських методик відповідно до виду літератури, типу видання, жанру, читацького та цільового призначення.

Передумови до вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного мовного дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Майстер-клас із сучасних видань» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3 кредитів.

Результати навчання:

- Уміння системно-ситуативно застосовувати базові знання на практиці.
- Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень
- Уміння розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності; здатність планувати зміни для вдосконалення навчальних систем;

володіння сучасними методами отримання науково-бібліографічної інформації

– Знання теорії і практики редагування, інформаційна й медіаграмотність

– Здатність виконати редакційно-видавничу підготовку різножанрових видань, їх промоцію на книжковому ринку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

Уміння здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних джерел

Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень

Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності

II. Фахові:

Інформаційна й медіаграмотність, знання основ програмування, уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- типологічні характеристики видань;
- структурні особливості різних типів видань;
- жанрове коло творів;
- специфіку функціональних стилів та їх підвидів
- методики оцінки та редакторського опрацювання творів,

що пропонуються до публікації;

- новітні та наукові тенденції в світі та в державі, актуальні для книговидання;
- особливості вітчизняного ринку, що впливають на розповсюдження названих видів літератури.

вміти :

- застосовувати основи редакторського аналізу творів літератури;
- працювати з авторами творів;
- реалізувати принципи формування видавничого репертуару книги;
- організувати роботу видавництва на різних етапах підготовки видань.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань

Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.

Типологія газетно-журнальних видань (газети, журнали, бюлетені, календарі, реферативні збірники, експрес-інформаційні випуски). Досконале знання теорії і практики жанрів. Три групи газетно-журнальних жанрів: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні.

Фактаж, композиція та манера викладу як три найголовніші позиції оцінювання редактором газетно-журнального тексту.

Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.

Типологічна структура друкованої продукції з рекламними текстами. Жанри рекламних текстів. Специфіки підготовки та редагування рекламних матеріалів.

Сучасна типологія інформаційних видань (бібліографічні, оглядові, реферативні). Зміст роботи редактора щодо виду конкретного видання. Особливості редакторської підготовки бібліографічних видань.

Кредит 2. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.

Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.

Загальна методика роботи редактора з навчальними виданнями. Структурування змістової частини: зміст, вступ, основний текст, питання для самоконтролю, обов'язкові та додаткові задачі (приклади), довідково-інформаційні дані, покажчики. Забезпечення належного навчально-методичного рівня тексту. Забезпечення взаємозв'язку текстового та ілюстративного матеріалу.

Типологічний ряд довідкових видань (словники, довідники, енциклопедії, довідково-інформаційні видання). Особливості побудови текстової частини словників, довідників, енциклопедій. Розробка загальної концепції майбутнього довідкового видання: складання словника, розробка методичних рекомендацій для авторів, з'ясування загальних принципів відбору і систематизації матеріалу.

Кредит 3. Редакторська підготовка наукових, науково-популярних, художніх видань та перевидань.

Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань.

Наукові видання як засіб фіксації та поширення інформації, створеної творчою працею вчених. Функції наукових видань. Типологічний ряд наукових видань за характером інформації (монографія, автореферат дисертації, стаття, наукова доповідь) та за складом основного тексту (моновидання, тези доповідей, матеріали конференції, збірник наукових праць). Структурний аспект. Змістовий аспект.

Основна відмінність науково-популярних видань від наукових. Важливість з'ясування для редактора основних категорій читачів таких видань. Популяризація викладу матеріалу: найпоширеніші прийоми.

Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань.

Типологія художніх творів та їх видань: за родами, за жанрами, за складом тексту, за цільовим призначенням. Особливості редагування творів класичної

літератури: з'ясування джерел текстів; вироблення прийнятної орфографії та пунктуації текстів. Особливості редагування творів сучасних письменників. Міра редакторського втручання в текст за небажання автора.

Перевидання як складова видавничої програми. Види перевидань: стереотипне, факсимільне, випалене, доповнене, перероблене. Роль редактора в удосконаленні змісту, структури твору, змін смислових, фактологічних та політичних акцентів: історичний аспект.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	ср
1	2	3	4	5
КРЕДИТ 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань				
Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	15	2	2	11
Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	15	2	2	11
КРЕДИТ 2. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.				
Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	30	2	2	26
КРЕДИТ 3. Редакторська підготовка наукових, науково-популярних, художніх видань та перевидань				
Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	15	2	2	11
Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	15	2	2	11
Усього годин:	90	10	10	70

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	ср
1	2	3	4	5
КРЕДИТ 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань				
Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	15	2	2	11
Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	15	2	2	11
КРЕДИТ 2. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань.				
Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	30	2	2	26
КРЕДИТ 3. Редакторська підготовка наукових, науково-популярних, художніх видань та перевидань				
Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	15	2	2	11
Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	15		4	11
Усього годин:	90	8	12	70

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	2
2.	Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	2
3.	Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	2
4.	Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	2
5.	Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	2
Разом:		10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	2
2.	Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	2
3.	Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	2
4.	Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	2
5.	Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	4
Разом:		12

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	11
2.	Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	11
3.	Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	26
4.	Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	11
5.	Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	11
Разом:		70

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Редакторська підготовка газетних, журнальних видань.	11
2.	Тема 2. Редакторська підготовка рекламних, інформаційних видань.	11

3.	Тема 3. Редакторська підготовка навчальних і довідкових видань	26
4.	Тема 4. Редакторська підготовка наукових та науково-популярних видань	11
5.	Тема 5. Редакторська підготовка художніх видань та перевидань	11
Разом:		70

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з державними стандартами та додатковими джерелами, спостереження над сучасним редакторським процесом у редакціях і видавництвах, порівняльний аналіз.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Контрольна робота	Накопичувальні бали/ Сума
Кр.1	Кр.2	Кр.3	2 контрольні роботи	300
100	100	100		

- усна відповідь на практичному занятті – 10 б.;
- доповнення на практичному занятті – 5 б.;
- виконання практичного завдання в аудиторії – 10 б.;
- виконання самостійного завдання – 10 – 30 балів;
- контрольна робота – 50 б. (2 шт.)

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з державними стандартами та додатковими джерелами, спостереження над сучасним редакторським процесом у редакціях і видавництвах, порівняльний аналіз.

11. Методичне забезпечення

1. Гузенко С. В. Майстер-клас із сучасних видань: навчально-методичний комплекс. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. 120 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця, видавця. К.: Наша культура і наука, 2005. 560 с.
2. Іванченко Р. Г. Літературне редагування / Р. Г. Іванченко. Репр. вид. К. : [б.в.], 2003. 248 с.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник / А. О. Капелюшний. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
4. Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибоженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова. М. : Изд-во Моск. ун-та, 2000. 160 с.
5. Мильчин А. Е. Методика редактирования текста : учебник для студ. вузов, обучающихся по направлению 030900 «Издательское дело» и спец. 030901 «Издательское дело и редактирование» / А. Э. Мильчин. 3 изд., перераб. и доп. М. : Логос, 2005. 524 с. (Новая университетская библиотека).

6. Різун В. В. Літературне редагування: підручник / В. В. Різун ; Міжнародний фонд «Відродження». К. : Либідь, 1996.. 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

Допоміжна

1. Антонова С. Г., Соловьев В.И., Ямчук К. Т. Редактирование. Общий курс. М.: Изд-во МГУП, 1999. 256 с.
2. Вьюкова Т. Б. Восемьдесят пять радостей и огорчений: Размышления редактора. 2-е изд., доп. М.: Книга, 1986. 232 с.
3. Видання. Основні види: Терміни та визначення: ДСТУ 301795. К.: Держстандарт України, 1995. 48 с.
4. Видання. Поліграфічне виконання: терміни і визначення: ДСТУ 301895. К.: Держстандарт України, 1996. 48 с.
5. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою твору (літературне опрацювання тексту). К.: УМК ВО, 1989. 76 с.
6. Издательский словарь-справочник / Под ред. А. Э. Мильчина. М.: Юристъ, 1998. 472 с.
7. Кулешов С. Г. Документальні джерела наукової інформації: поняття, типологія, історія типологічної схеми. К. / УкрІНТЕІ, 1995. 190 с.
8. Мучник Б.С. Человек и текст. М.: Книга, 1985. 252 с.
9. Накорякова К. М. Редактирование материалов массовой коммуникации. М.: Изд-во Москов. ун-та, 1982. 396 с.
10. Непийвода Н. Ф. Сам собі редактор: Порадник з української мови. К.: Укр. книга, 1998. 240 с.
11. Одинцов В. В. Стилистика текста. М.: Наука, 1980. 262 с.
12. Оригиналы авторские и текстовые издательские: ОСТ 29.11588. М., 1988. 24 с.
13. Памятная книга редактора / Сост. А. Э. Мильчин. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Книга, 1987. 480 с.
14. Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. Львів: Афіша, 2001. 416 с.

15. Свешникова И. К. Редакторский анализ метод профессиональной деятельности: Конспект лекций. М.: Изд-во МГАП “Мир книги”, 1992. 25 с.
16. Свешникова И. К. Технология редакционно-издательского дела: Уч. пособие. М.: Изд-во МГАП “Мир книги”, 1995. 116 с.
17. Свинцов В. И. Смысловой анализ и обработка текста. М.: Книга, 1979. 272 с.
18. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования. 2-е изд., испр. и доп. М.: Высш. школа, 1980. 328 с.
19. Словарь-справочник автора / Сост. Л. А. Гильберг и Л. И. Фрид. М.: Книга, 1979. 301 с.
20. Хойнацький М. С. Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві. К.: Вища шк., 1993. 151 с.
21. Швецова-Водка Г. М. Документ і книга в системі комунікацій / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне, 2001. 438 с.
22. Энциклопедия книжного дела / Ю.Ф. Майсурадзе, А.Э. Мильчин, Э.П. Гаврилов и др.. М.: Юристъ, 1998. 536 с.

Електронні ресурси

1. Сайт Книжкової палати України – <http://www.ukrbook.net/>
2. Електронна бібліотека літератури на тему видавничої справи та журналістики – <http://journlib.univ.kiev.ua/>
3. Сайт Департаменту видавничої справи і преси – <http://comin.kmu.gov.ua/>

13. Інформаційні ресурси

1. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця, видавця. – К.: Наша культура і наука, 2005. – 560 с. – 50 шт.
2. Партико З. Загальне редагування. Нормативні основи. – Львів: Афіша, 2001. – 416 с. – 5 шт.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ СУЧАСНИХ ВИДАНЬ
(МЕДІАКУЛЬТУРА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ)

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гузенко Світлана Валентинівна, доцент кафедри української мови літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови літератури
Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри української мови літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року № 2

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за спеціальністю 035.01 Філологія (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є медійний світ, що поєднує в собі медію інформацію, культуру, полікультурну карту світу та діяльність фізичних і юридичних осіб, зайнятих створенням, виготовленням та поширенням різних видів аудіовізуальної продукції.

Міждисциплінарні зв'язки: варіативна навчальна дисципліна «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» є складником циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», пов'язана із дисциплінами «Використання інформаційно-комунікативних технологій у професійній діяльності», «Новітні комунікаційні технології» та ін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Медіакультура в інформаційному просторі» є формування у майбутніх фахівців знань і умінь з основ медіакультури та аудіовізуальної грамотності щодо вирішення сучасних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу в професійному та особистісному ставленні людини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Медіакультура в інформаційному просторі» є вироблення навичок розпізнавання маніпулятивної медіаінформації; формування полікультурної карти світу; розвиток медіакомпетентності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основи програмування,
- етичні принципи роботи з інформацією (законодавство про авторське право, інтелектуальну власність тощо).

вміти :

- застосовувати основи редакторського аналізу творів літератури;
- на професійному рівні аналізувати контент сфери масової комунікації відповідно до принципів формування медіакультури аудиторії.
- працювати з великими масивами даних.
- виявити і застосувати на практиці інформаційну й медіаграмотність.

Результати навчання (компетенції)

I. Загальнопредметні:

Уміння здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних джерел

Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень

Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності

II. Фахові:

Інформаційна й медіаграмотність, знання основ програмування, уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Медіакультура у правовому полі

Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна.

Зміст і основні завдання медіакультури, її зв'язок із психологією, філософією, культурологією, іншими гуманітарними навчальними дисциплінами.

Місце медіакультури в процесі професійної підготовки. Класифікація та функції сучасних медіа за соціальними критеріями: місце використання (індивідуальні, групові, масові, робочі та ін.), змісту інформації (ідеологічні, політичні, морально-виховні, пізнавально-навчаючі, естетичні, економічні, екологічні), функціям та цілям використання (отримання інформації, освіти, спілкування, соціальне управління тощо), розвитку впливу на особистість (розвиток кругозору, самопізнання, самонавчання, соціалізація та ін.).

Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору.

Декларація принципів поведінки журналістів, що прийнята на II Всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів (Бордо, 25-28 квітня 1954 р.), зі змінами, внесеними XVIII Всесвітнім Конгресом МФЖ (Хельсинки 260-р, 2-6 червня 1986 р.).

Етичний кодекс українського журналіста (ухвалений на з'їзді журналістів-підписантів кодексу 24 квітня 2004 р.).

Кодекс професійної етики українського журналіста (прийняття на X з'їзді Національної спілки журналістів України, квітень 2002 р.).

«Публіцистичні засади (Пресовий кодекс)» (Ухвалила німецька пресова рада у співпраці з пресовими спілками)

Приклади журналістських стандартів західних демократій.

Кредит 2. Аудіовізуальна грамотність.

Тема 3. Аудіовізуальна грамотність.

Кіно і телебачення – нова аудіовізуальна мова. Особливості кінематографу і художнього телебачення як синтезу мистецтва, виробництва і соціальної комунікації.

Особливості сприйняття аудіовізуального образу: реальність, яка фільмується – реальність зображена в фільмі – реальність відтворена глядачем

Поняття «аудіовізуальної грамотності» як здатності критично сприймати аудіо-відеоматеріали.

Отримання навичок з цифрової аудіовізуальної грамотності через виробництво різножанрових аудіовізуальних творів (документальні фільми, кліпи, сторі тощо). Від великого кіноекрану до маленьких підручних екранів (мобільне відео, мільтижанри). Освоєння мови рухомих зображень та використання їх прийомів, як пізнання сучасного світу.

Кредит 3. Медіакультура особистості.

Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості.

Формування мислення студентів. Знання як матеріал або результат мисленнєвої діяльності.

Теорія медіаосвіти як засіб формування «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Democratic Approach) і його теоретична база (синтез «захисної», семіотичної і ідеологічної теорій).

Критичне мислення як здатність аналізувати медіаінформацію з врахуванням стандартів логіки, психолого-етичного та естетичного підходів.

Формування форм і методів захисту студентів від маніпулятивного впливу медіа, випрацювання технологій по орієнтації в інформаційних потоках сучасного глобалізованого суспільства.

Основні риси критичного мислення за В. Болотовим і Дж.Спіро щодо:

Умови розвитку критичності мислення: створення середовища спілкування, проведення дискусій, диспутів, «мозкових» атак та ін.

Аналіз впливу медіатекстів на учнів та студентів, розвиток «критичного мислення» аудиторії відносно до медіаформації.

Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість.

Організаційно-методичні аспекти формування основ медіаграмотності. Розвиток критичного мислення і умінь розуміти сутність повідомлень. Маніпулювання свідомістю особи.

Впровадження у роботу мас-медіа технологій підсвідомого впливу на молодь, порушення стандартів щодо захисту суспільної моралі, законодавчих норм про ЗМІ.

Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на особистість.

3. Рекомендована література

Базова

1. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. 5-те вид., перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2011.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : навчальний посібник / В. Й. Здоровега. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004.
3. Москаленко А. З. Сучасна українська преса: Навч. посібник. К, 1999.
4. Москаленко А. З. Теорія журналістики. К.: Експрес-об'ява, 1998.
5. Бове Кортлэнд Л., Аренс Уилльям Ф. Современная реклама / О. А. Феофанов (ред.), Д. В. Вакин (пер.), М. А. Назарушкин (авт. предисл.). Тольятти : Изд. Дом Довгань, 1995. 704 с. : ил. (Сер. изданий «Irwin» по маркетингу).

6. Владимирська А. О., Владимирський П. О. Реклама : навч. посіб. / А. О. Владимирська, П. О. Владимирський. К. : Кондор, 2009. 334 с.

7. Гузенко С. В. Прагмалінгвістика рекламного дискурсу : моногр. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. 180 с.

Допоміжна

1. Ворошилов В.В. Журналистика. СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 2002. 402 с.
2. Галкин С. И. Оформление газеты и журнала: от элемента к системе. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. 152 с.
3. Гудков Д.Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. М.: ИТДГК «Гнозис», 2003.
4. Гуревич С.М. Газета и рынок: как добиться успеха. М.: МГУ, 1994. 78 с.
5. Закон України «Про авторські і суміжні права»
6. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації».
7. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»;
8. Закон України «Про захист суспільної моралі».
9. Закон України «Про інформацію»
10. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України»;
11. Закон України «Про телебачення і радіомовлення»;
12. Іванов В.Ф. Техніка оформлення газети. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 222 с.
13. Каптон Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед пресс. К.: Києво-Могилянська академія, 2005. 158 с.
14. Кара-Мурза С.В. Манипуляция сознанием / Кара-Мурза С.В. М.: Эксмо; Алгоритм, 2007.
15. Ким М.Н. От замысла к воплощению. СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 1999. 101 с.

16. Корконосенко С.Г. Основы журналистики. М.: Аспект-пресс, 2001. 286 с.
17. Кормич Б. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : [навч. посіб.] / Кормич Б. К. : Кондор, 2004. 384 с.
18. Литвиненко О. Інформаційна безпека Європи / Литвиненко В. К., 1999.
19. Менделеев А.Г. СМИ в современном обществе. М.: МГУ, 1993. 200 с.
20. Москаленко А. Теорія журналістики. К., 2002.
21. Ныркова Л.М. Как делается газета. М.: МГУ, 1998. 314 с.
22. Основы інформаційного права України:[навч. посіб.]/[Цимбалюк В., Павловський В., Грищенко В. та ін.]; за ред. М. Швеця, Р. Калюжного, П. Мельника. К. : Знання, 2004. 274 с.
23. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи: Навчальний посібник. — Л.: Афіша, 2001. — 416 с.
24. Попов В. В., Гуревич С. М. Производство и оформление газеты. — М.: Высш. шк., 1977. — 248 с.
25. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. К., 2010.
26. Рэндалл Д. Универсальный журналист. Спб: Изд-во В.А. Михайлова, 1999. 364 с.
27. Самолетов С. Как делается газета? Спб: Изд-во В.А. Михайлова. 1999. 43 с.
28. Харченко Л. Інформаційна безпека України: Глосарій / Харченко Л., Ліпка В., Логінов О. / За заг. ред д. юрид. н., проф. Р. Калюжного. К. : Текст, 2004. 136 с.
29. Юганов В. И. Текст и его коммуникативная структура. Калинин: КГУ, 1983. 50 с.
30. Юдін О. Інформаційна безпека держави:[навч. посіб.]/ О. Юдін, В. Богуш. Х. : Консул, 2005. 576 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- усна відповідь на практичному занятті;
- доповнення на практичному занятті;
- виконання практичного завдання в аудиторії;
- виконання самостійних робіт;
- контрольні роботи.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ СУЧАСНИХ ВИДАНЬ
(МЕДІАКУЛЬТУРА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ)**

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» для студентів галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література.

Розробник: Гузенко Світлана Валентинівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)
«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна
	Спеціальність 035 «Філологія»	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	035.01 українська мова та література	<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість годин - 90		II
		<i>Семестр</i>
		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 6 год..	Ступінь магістра	<i>Лекції</i>
		10
		<i>Практичні, семінарські</i>
		10
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
70		
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 22%/78%: 20 год. – аудиторні заняття, 70 год. – самостійна робота.

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна
	Спеціальність 035 Філологія	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	035.01 українська мова та література	<i>Рік підготовки:</i>
		II
Загальна кількість годин - 90		<i>Семестр</i>
		1
	Ступінь магістра	<i>Лекції</i>
		8
		<i>Практичні, семінарські</i>
		12
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
		70
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 22%/78%: 20 год. – аудиторні заняття, 70 год. – самостійна робота.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» є формування у майбутніх фахівців знань і умінь з основ медіакультури та аудіовізуальної грамотності щодо вирішення сучасних проблем, розуміння ролі та значення медійного світу в професійному та особистісному ставленні людини.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» є вироблення навичок розпізнавання маніпулятивної медіаінформації; формування полікультурної карти світу; розвиток медіакомпетентності.

Передумови до вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного мовного дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Майстер-клас із сучасних видань (Медіакультура в інформаційному просторі)» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літератури», «Майстер-клас із сучасних видань».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3 кредитів.

Результати навчання:

- Уміння системно-ситуативно застосовувати базові знання на практиці.
- Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.

– Уміння розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності; здатність планувати зміни для вдосконалення навчальних систем; володіння сучасними методами отримання науково-бібліографічної інформації.

– Володіння методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних культурних контекстах.

– Уміння на професійному рівні аналізувати контент сфери масової комунікації відповідно до принципів формування медіакультури аудиторії.

– Уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

Уміння здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних джерел

Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень

Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності

II. Фахові:

Інформаційна й медіаграмотність, знання основ програмування, уміння працювати з базами даних та знання етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Медіакультура у правовому полі

Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна.

Зміст і основні завдання медіакультури, її зв'язок із психологією, філософією, культурологією, іншими гуманітарними навчальними дисциплінами.

Місце медіакультури в процесі професійної підготовки. Класифікація та функції сучасних медіа за соціальними критеріями: місце використання (індивідуальні, групові, масові, робочі та ін.), змісту інформації (ідеологічні, політичні, морально-виховні, пізнавально-навчаючі, естетичні, економічні, екологічні), функціям та цілям використання (отримання інформації, освіти, спілкування, соціальне управління тощо), розвитку впливу на особистість (розвиток кругозору, самопізнання, самонавчання, соціалізація та ін.).

Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору.

Декларація принципів поведінки журналістів, що прийнята на II Всесвітньому Конгресі Міжнародної федерації журналістів (Бордо, 25-28 квітня 1954 р.), зі змінами, внесеними XVIII Всесвітнім Конгресом МФЖ (Хельсинки 260-р, 2-6 червня 1986 р.).

Етичний кодекс українського журналіста (ухвалений на з'їзді журналістів-підписантів кодексу 24 квітня 2004 р.).

Кодекс професійної етики українського журналіста (прийняття на X з'їзді Національної спілки журналістів України, квітень 2002 р.).

«Публіцистичні засади (Пресовий кодекс)» (Ухвалила німецька пресова рада у співпраці з пресовими спілками)

Приклади журналістських стандартів західних демократій.

Кредит 2. Аудіовізуальна грамотність.

Тема 3. Аудіовізуальна грамотність.

Кіно і телебачення – нова аудіовізуальна мова. Особливості кінематографу і художнього телебачення як синтезу мистецтва, виробництва і соціальної комунікації.

Особливості сприйняття аудіовізуального образу: реальність, яка фільмується – реальність зображена в фільмі – реальність відтворена глядачем

Поняття «аудіовізуальної грамотності» як здатності критично сприймати аудіо-відеоматеріали.

Отримання навичок з цифрової аудіовізуальної грамотності через виробництво різножанрових аудіовізуальних творів (документальні фільми, кліпи, сторі тощо). Від великого кіноекрану до маленьких підручних екранів (мобільне відео, мільтижанри). Освоєння мови рухомих зображень та використання їх прийомів, як пізнання сучасного світу.

Кредит 3. Медіакультура особистості.

Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості.

Формування мислення студентів. Знання як матеріал або результат мисленнєвої діяльності.

Теорія медіаосвіти як засіб формування «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Democratic Approach) і його теоретична база (синтез «захисної», семіотичної і ідеологічної теорій).

Критичне мислення як здатність аналізувати медіаінформацію з врахуванням стандартів логіки, психолого-етичного та естетичного підходів.

Формування форм і методів захисту студентів від маніпулятивного впливу медіа, випрацювання технологій по орієнтації в інформаційних потоках сучасного глобалізованого суспільства.

Основні риси критичного мислення за В. Болотовим і Дж.Спіро щодо:

Умови розвитку критичності мислення: створення середовища спілкування, проведення дискусій, диспутів, «мозкових» атак та ін.

Аналіз впливу медіатекстів на учнів та студентів, розвиток «критичного мислення» аудиторії відносно до медіаформації.

Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість.

Організаційно-методичні аспекти формування основ медіаграмотності.
 Розвиток критичного мислення і умінь розуміти сутність повідомлень.
 Маніпулювання свідомістю особи.

Впровадження у роботу мас-медіа технологій підсвідомого впливу на молодь, порушення стандартів щодо захисту суспільної моралі, законодавчих норм про ЗМІ.

Найбільш поширені технології підсвідомого впливу на особистість.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	ср
1	2	3	4	5
КРЕДИТ 1. Медіакультура у правовому полі.				
Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	15	2	2	11
Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	15	2	2	11
КРЕДИТ 2. Аудіовізуальна грамотність.				
Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	30	2	2	26
КРЕДИТ 3. Медіакультура особистості.				
Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	15	2	2	11
Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	15	2	2	11
Усього годин:	90	10	10	70

4.2. Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	ср
1	2	3	4	5
КРЕДИТ 1. Медіакультура у правовому полі.				
Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	15	2	2	11
Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	15	2	2	11
КРЕДИТ 2. Аудіовізуальна грамотність.				
Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	30	2	2	26
КРЕДИТ 3. Медіакультура особистості.				
Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	15	2	2	11
Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	15		4	11
Усього годин:	90	8	12	70

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	2
7.	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	2
8.	Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	2
9.	Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	2
10.	Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	2
Разом:		10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	2
7.	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	2
8.	Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	2
9.	Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	2
10.	Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	4
Разом:		12

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	11
7.	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	11
8.	Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	26
9.	Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	11
10.	Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	11
Разом:		70

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Тема 1. Медіакультура як навчальна дисципліна	11
7.	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування медіапростору	11
8.	Тема 3. Аудіовізуальна грамотність	26

9.	Тема 4. Критичне мислення як основа розвитку медіакультури особистості	11
10.	Тема 5. Профілактика впливу сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа на особистість	11
Разом:		70

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з державними стандартами та додатковими джерелами, спостереження над проявами сучасної медіакльтури, порівняльний аналіз.

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Контрольна робота	Накопичувальні бали/ Сума
Кр.1	Кр.2	Кр.3	2 контрольні роботи	300
100	100	100		

- усна відповідь на практичному занятті – 10 б.;
- доповнення на практичному занятті – 5 б.;
- виконання практичного завдання в аудиторії – 10 б.;
- виконання самостійного завдання – 10 – 30 балів;
- контрольна робота – 50 б. (2 шт.)

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з державними стандартами та додатковими джерелами, спостереження над сучасним редакторським процесом у редакціях і видавництвах, порівняльний аналіз.

11. Методичне забезпечення

1. Гузенко С. В. Медіакультура в інформаційному просторі : навчально-методичний комплекс. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. 120 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник / І. Л. Михайлин. 5-те вид., перероб. та доп. К. : Центр учбової літератури, 2011.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : навчальний посібник / В. Й. Здоровега. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004.
3. Москаленко А. З. Сучасна українська преса: Навч. посібник. К, 1999.
4. Москаленко А. З. Теорія журналістики. К.: Експрес-об'ява, 1998.
5. Бове Кортлэнд Л., Аренс Уилльям Ф. Современная реклама / О. А. Феофанов (ред.), Д. В. Вакин (пер.), М. А. Назарушкин (авт. предисл.). Тольятти : Изд. Дом Довгань, 1995. 704 с. : ил. (Сер. изданий «Irwin» по маркетингу).

6. Владимирська А. О., Владимирський П. О. Реклама : навч. посіб. / А. О. Владимирська, П. О. Владимирський. К. : Кондор, 2009. 334 с.

7. Гузенко С. В. Прагмалінгвістика рекламного дискурсу : моногр. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. 180 с.

Допоміжна

1. Ворошилов В.В. Журналистика. СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 2002. 402 с.
2. Галкин С. И. Оформление газеты и журнала: от элемента к системе. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. 152 с.
3. Гудков Д.Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. М.: ИТДГК «Гнозис», 2003.
4. Гуревич С.М. Газета и рынок: как добиться успеха. М.: МГУ, 1994. 78 с.
5. Закон України «Про авторські і суміжні права»
6. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації».
7. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»;
8. Закон України «Про захист суспільної моралі».
9. Закон України «Про інформацію»
10. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України»;
11. Закон України «Про телебачення і радіомовлення»;
12. Іванов В.Ф. Техніка оформлення газети. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 222 с.
13. Каппон Рене Дж. Наставни журналістам Ассошіейтед пресс. К.: Києво-Могилянська академія, 2005. 158 с.
14. Кара-Мурза С.В. Манипуляция сознанием / Кара-Мурза С.В. М.: Эксмо; Алгоритм, 2007.

15. Ким М.Н. От замысла к воплощению. СПб.: Изд-во В.А. Михайлова, 1999. 101 с.
16. Корконосенко С.Г. Основы журналистики. М.: Аспект-пресс, 2001. 286 с.
17. Кормич Б. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : [навч. посіб.] / Кормич Б. К. : Кондор, 2004. 384 с.
18. Литвиненко О. Інформаційна безпека Європи / Литвиненко В. К., 1999.
19. Менделеев А.Г. СМИ в современном обществе. М.: МГУ, 1993. 200 с.
20. Москаленко А. Теорія журналістики. К., 2002.
21. Ныркова Л.М. Как делается газета. М.: МГУ, 1998. 314 с.
22. Основи інформаційного права України: [навч. посіб.] / [Цимбалюк В., Павловський В., Грищенко В. та ін.]; за ред. М. Швеця, Р. Калюжного, П. Мельника. К. : Знання, 2004. 274 с.
23. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи: Навчальний посібник. — Л.: Афіша, 2001. — 416 с.
24. Попов В. В., Гуревич С. М. Производство и оформление газеты. — М.: Высш. шк., 1977. — 248 с.
25. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. К., 2010.
26. Рэндалл Д. Универсальный журналист. СПб: Изд-во В.А. Михайлова, 1999. 364 с.
27. Самолетов С. Как делается газета? СПб: Изд-во В.А. Михайлова. 1999. 43 с.
28. Харченко Л. Інформаційна безпека України: Глосарій / Харченко Л., Ліпка В., Логінов О. / За заг. ред д. юрид. н., проф. Р. Калюжного. К. : Текст, 2004. 136 с.
29. Юганов В. И. Текст и его коммуникативная структура. Калинин: КГУ, 1983. 50 с.
30. Юдін О. Інформаційна безпека держави: [навч. посіб.] / О. Юдін, В. Богуш. Х. : Консул, 2005. 576 с.

Електронні ресурси

1. Гнатюк С., «Сучасний розвиток Національного медіасередовища в Україні (аудіовізуальні ЗМІ)», <http://www.niss.gov.ua>
2. Гнатюк С. «Національний інститут стратегічних досліджень». (відділ гуманітарної політики) «Сучасний розвиток національного медіасередовища в Україні (АУДІОВІЗУАЛЬНІ ЗМІ)»
<http://www.niss.gov.ua>
3. Данькова Наталія. «Пасьянс міжнародних телеформатів»,
<http://www.telekritika.ua/media-rinok/23.11.07p>
4. «Державне регулювання медіа-простору: Світовий досвід для України (на прикладі аудіовізуальних ЗМК).», <http://www.niss.gov.ua>
5. «Державне регулювання медіапростору: Світовий досвід для України (на прикладі аудіовізуальних ЗМК).»,
<http://www.niss.gov.ua/Monitor/March/07/html>

13. Інформаційні ресурси

1. Сайт Книжкової палати України – <http://www.ukrbook.net/>
2. Електронна бібліотека літератури на тему видавничої справи та журналістики – <http://journlib.univ.kiev.ua/>
3. Сайт Департаменту видавничої справи і преси – <http://comin.kmu.gov.ua/>